

REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

GUSHT – AUGUST
2006

TIRANE

Raporti Mijor

Gusht 2006

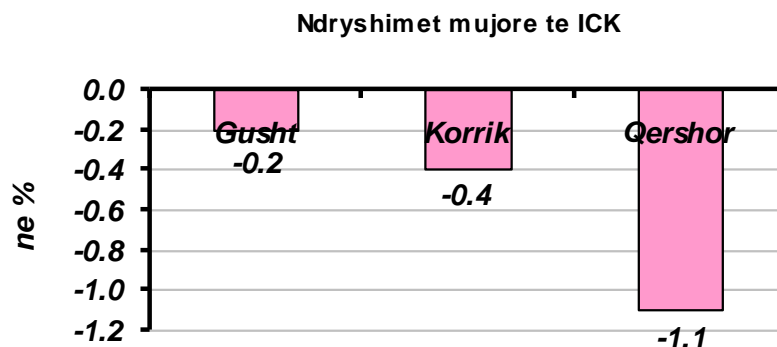
Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....	4
2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....	6
a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....	8
b. SEKTORI FISKAL.....	11
c. SEKTORI I JASHEM.....	13
d. SEKTORI MONETAR.....	14
3. TABELAT MBËSHETËSE	
a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit	
b. Kursi i këmbimit	
c. Buxheti i konsoliduar	
d. Shpenzimet institucionale	
e. Shpenzimet sipas funksionit	
f. Investimet	
g. Të ardhurat sipas burimeve	
h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik	
i. Financimi i defiçitit	
j. Mjete valutore neto	
k. Krediti i brendshëm	
l. Oferta e parasë	
m. Depozitat sipas burimeve	

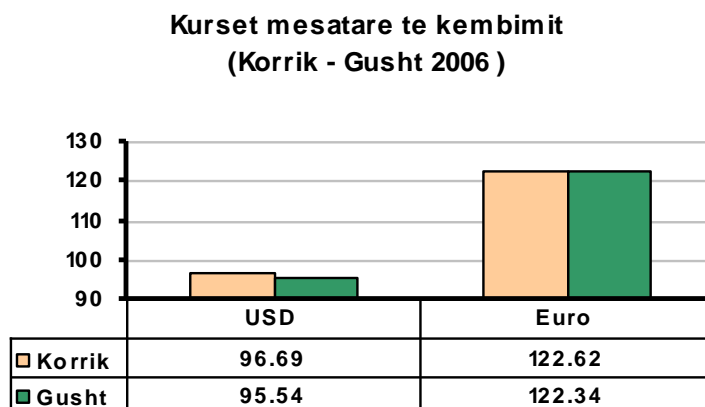
1. VECORITE KRYESORE :

- ❖ **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Gusht 2006, arriti ne 108.6 perqind, duke shenuar nje rritje mujore prej 0.2 përqind, pas rritjes prej 0.7 perqind dhe renies prej - 0.7 perqind, perkatesisht ne muajt korri dhe qershor. Norma vjetore e inflacionit, per muajin Gusht ishte 2.8 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankese se Shqiperise, prej 2 – 4 perqind.

- ❖ **Kursi mesatar i kembimit** te monedhes vendase me dy monedhat kryesore te huaja, per muajin Gusht 2006, ishte:

- 95.54 leke per dollare
- 122.34 leke per euro

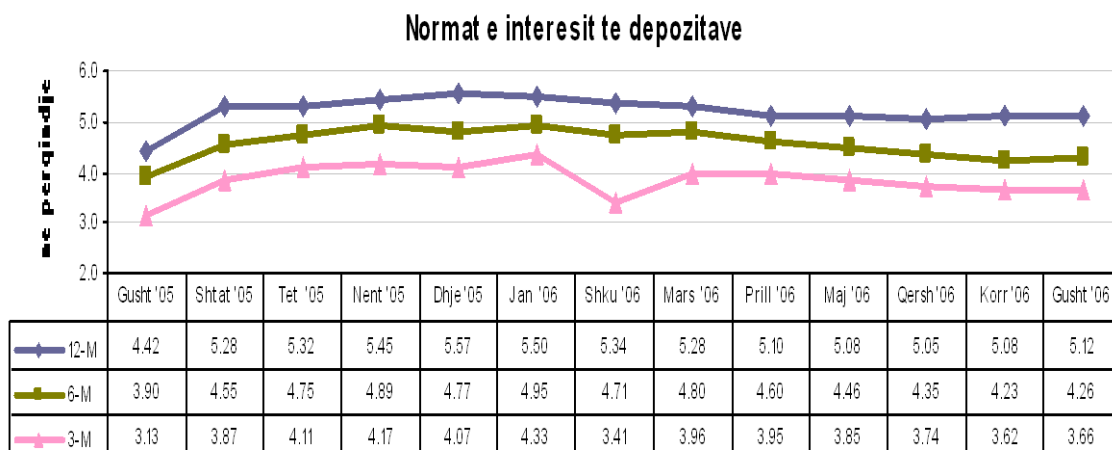

Ne muajin Gusht, monedha vendase, u mbicmua kundrejt dy monedhave te huaja, monedhes europiane, Euros dhe kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhes sone ne tregun vendas eshte reflektimi i sjelljes se dy monedhave ne tregjet nderkombetare monetare si dhe i nderhyrjeve ne treg nga ana e Bankes se Shqiperise.

- ❖ Gjate muajit Gusht 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje rritje ne vlere absolute prej 0.04 perqind krahasuar me muajin Korrik, ku normat e interesit ishin 5.08 perqind. Ne muajin Gusht 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.12 perqind.

Rritje per kete muaj kane pesuar dhe depozitat me afat 6-mujor, 3-mujor dhe 1-mujor, te krahasuara me muajin paraardhes (Korrik'06) respektivisht me 0.3 perqind, 0.4 perqind dhe 0.09 perqind. Rrenie prej 0.29 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.84 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, rritjen me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 12-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me rreth 0.70 perqind dhe 0.53 perqind.

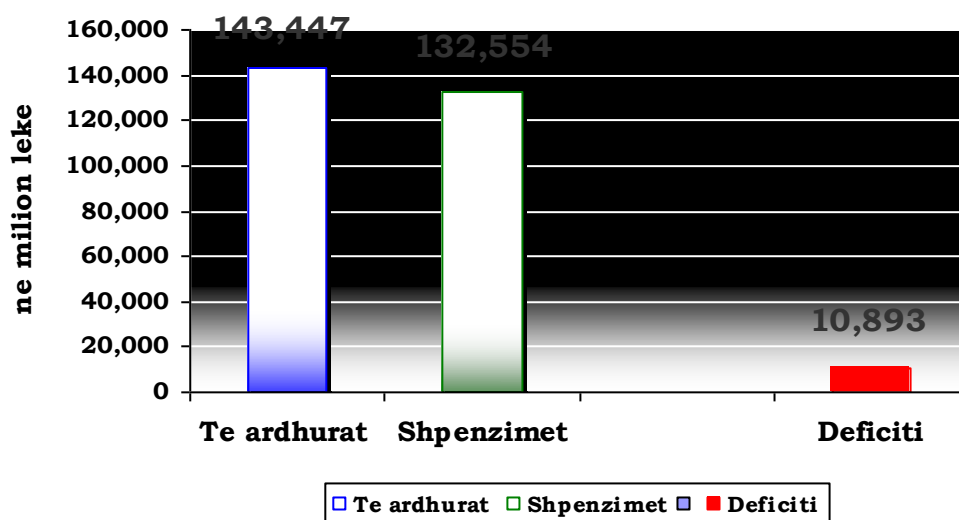

❖ **Situata buxhetore**

Ne fund te muajit Gusht 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth +10.89 miliarde leke, ose rreth -29.58 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 143.4 miliarde leke ose rreth 62.39 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 132.6 miliarde leke, ose rreth 49.69 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2006.

Treguesit Fiskale Gusht 2006

- ❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne +10.89 miliarde leke nga 8.07 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 8-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.
- ❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 62.39 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:
 - Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 61.67 përqind të programimit vjetor;
 - Kontributet për sigurimet shoqërore prej 69.49 përqind;

- Të ardhurat jo-tatimore 61.81 përqind e buxhetit vjetor; dhe
- Të ardhurat nga pushteti lokal, 69.49 përqind e planifikimit vjetor

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 49.69 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 121.12 miliardë lekë ose rreth 58.29 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 63.67 përqind të buxhetit vjetor, të shpenzimeve për sigurimet sociale me rreth 63.70 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe të mirëmbajtjes me rreth 53.61 përqind e buxhetit vjetor.

a. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund të muajit Gusht, janë mbledhur rreth 143.4 miliarde lekë të ardhura, përkundërt shpenzimeve të përgjithshme prej 132.5 miliarde lekë, që përfshijnë 121.1 miliarde lekë në shpenzime korrente dhe 11.43 miliarde lekë shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficitin ishte në nivelin e +10.89 miliarde lekë.

Mbledhja e të ardhurave përben rreth 62.39 % të të ardhurave buxhetore për vitin 2006, ndërsa shpenzimet përbejnë 49.69 % të buxhetit të planifikuar. Shpenzimet korrente janë rreth 58.29 % e planifikimit vjetor, ndërsa shpenzimet kapitale janë rreth 20.79 % e këtij planifikimi.

Nga të ardhurat gjithsej, pjesa e të ardhurave të mbledhura nga Drejtoria e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave është rreth 98.05 miliarde lekë (ose rreth 61.67 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), të ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 7.2 miliarde lekë (64.94 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore 25.9 miliarde lekë (69.49 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), dhe të ardhurat jo-tatimore në nivelin e 10.2 miliarde lekë (61.81 % e të ardhurave vjetore të planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korrente prej 121.1 miliarde lekë, 34.7 miliarde lekë (29 %) është shpenzuar për personelin, 17.5 miliarde lekë (14 %) për interesat, 11.9 miliarde lekë (10 %) për shpenzime operative dhe mirëmbajtje, 1.4 miliarde

leke (1 %) per subvencione, 38.4 miliarde leke (32 %) per shpenzimet e sigurimeve shoqerore dhe shendetsore dhe 10.7 miliarde leke (9 %) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 6.3 miliarde leke (5 %) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 58.6 % (shpenzime personeli), 63.7 % (shpenzime per interesat), 53.6 % (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 57.4 % (subvencione), 63.7 % (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 46.5% dhe 50.5 % (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 11.4 miliarde leke nga te cilat 70 % financim i brendshem, dhe 30 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periodhe ne rreth 22.8 % te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 17.2 %.

Suficiti prej 10.89 miliarde leke eshte i barabarte me -29.6 % te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Gusht 2006 ne rreth 143.4 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 131.2 miliardë, grantet 2,050 milione dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 10.2 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 98 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 7.2 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 25.9 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Gushtut:

□ TVSH përbënte	45.68	miliardë lekë
□ Tatimi mbi fitimin	14.89	miliardë lekë
□ Taksa doganore	9.34	miliardë lekë
□ Taksat nacionale	8.71	miliardë lekë
□ Akcizat	14.17	miliardë lekë
□ Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë	2.37	miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Suficiti prej 10.89 miliardë lekë, në fund të Gushtit, ishte -96 përqind me financim të brendshëm dhe -4 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjete kryesor i financimit të brendshëm, ndërsa për financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

❖ Bilanci i pagesave

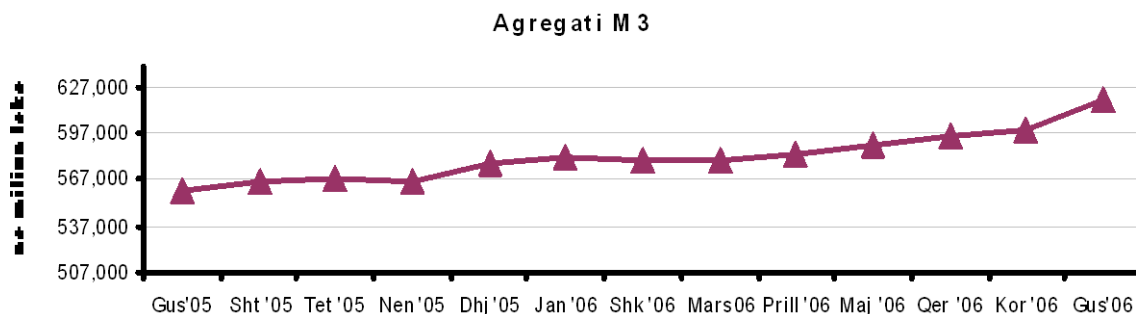
Bilanci i pagesave për gjashtëmuajin e parë 2006, rezultoi me një suficit të përgjithshëm prej 56.0 milion Usd. Kjo ishte rezultat i një:

- defikiti të Llogarise Korente, prej rreth 368.7 milion usd;
- suficiti të Llogarise së Kapitalit dhe Llogarise Financiare, prej rreth 255.4 milion usd
- bilanci pozitiv në “Gabime dhe harresa neto” prej rreth 169.2 milion usd

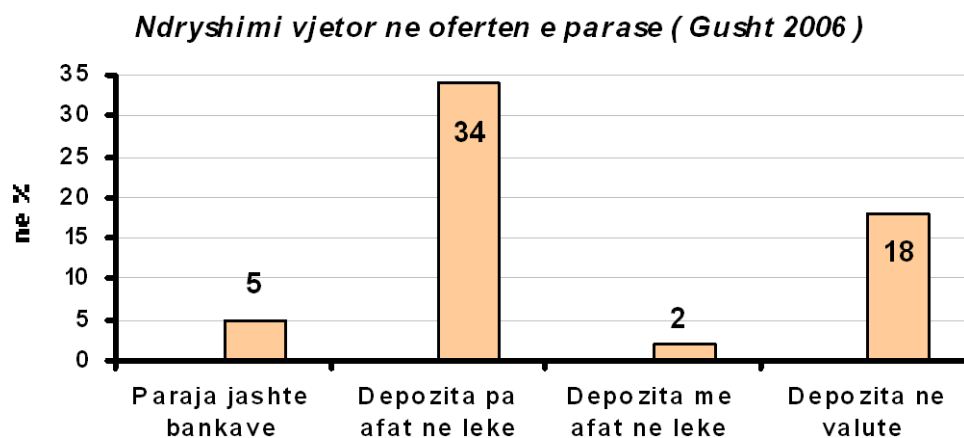
Komponentet kryesore të defikut të **Llogarise Korente** prej 368.7 milion usd ishin një:

- bilanci tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- defikit prej 44.3 milion usd në bilancin e shërbimeve;
- suficit prej 111.5 milion usd në bilancin e të ardhurave;
- suficit prej 530.6 milion usd në transfertat/ të ardhurat nga emigrantet.

- ❖ **Oferta totale e parase**, e matur nga M3 arriti në 618 miliardë lekë në fund të muajit Gusht, duke shënuar një rritje prej rreth 10 përqind, krahasuar me të njëjten periudhë të një viti më parë.

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasojë e rritjes së **depozitave pa afat** në lekë me rreth 34 përqind, depozitave në valute me rreth 18 përqind, depozitave me afat në lekë me rreth 2 përqind dhe rritjes të parase jashtë sistemit me rreth 5 përqind.

Ndikimin kryesor në rritjen e ofertes monetare gjatë muajit Gusht e kanë patur rritja e depozitave me afat në lekë, të cilat vetëm gjatë këtij muaji u rritën me rreth 7.36 miliardë lekë si dhe depozitave në valute me një rritje prej rreth 12.89 miliardë lekë këtë muaj, ndërsa depozitat pa afat në lekë pësuan një rënie për këtë muaj me rreth 4.64 miliardë lekë.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

b. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Çmimeve te Konsumit, per muajin Gusht '06 pesoi nje rritje prej 0.2 perqind, krahasuar me muajt Korrik dhe Qershor, kur ky indeks ishte perkatesisht -0.4 perqind dhe -1.1 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 0.2 perqind, -1.2 perqind dhe -0.5 perqind.

Rritjen me te madhe mujore, per kete muaj e shenoi grupi “Pije alkolike dhe duhan” me 3.7 perqind, e cila erdhi si rezultat i aplikimit te tarifave te reja mbi akcizen per keto produkte, por pesha specifike relativisht e vogel qe ze ky grup ne shporten e mallrave te konsumit (rreth 3.1 perqind), ben qe edhe ndikimi i saj i drejteperdrejte ne inflacionin vjetore per kete periudhe te jete i vogel.

Rritje per kete muaj shenoi dhe indeksi i cmimeve te grupit “Qera, uje, lend djegese dhe energji” me 3.2 perqind. Kjo rritje erdhi si pasoje e vendimit te marre per rritjen e cmimit te energjies elektrike.

Uljen me te madhe per kete muaj e pesoi indeksi i cmimeve te grupit “Ushqime dhe pije jo-alkolike” me rreth 2.9 perqind. Kjo ulje erdhi si rezultat i uljes se cmimeve per dy nga nengrupet kryesore te ketij grupi sic ishin “zarzavate perfshi patatet” me rreth - 5.0 perqind dhe “fruta” me rreth -17.8 perqind.

Norma vjetore e inflacionit ne muajin Gusht arriti ne 2.8 perqind duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2005 dhe 2006 paraqiten ne tabelen e meposhtme :

	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gusht	Shta	Tet	Nen	Dhj.
2005	3.3	1.8	1.6	1.3	2.0	2.9	1.8	2.3	3.1	3.3	3.0	2.0
2006	1.4	1.3	1.5	2.4	3.1	2.4	3.2	2.8				

Kursi mesatar i këmbimit

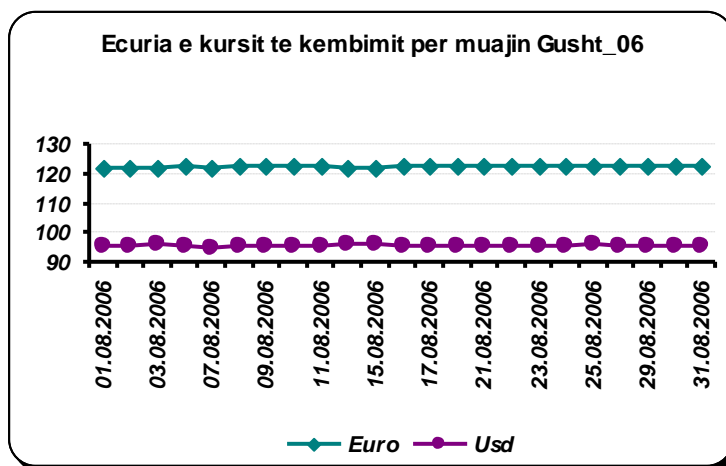
Kursi mesatar i këmbimit të lekut me dollarin amerikan, gjatë muajit Gusht shënoi një rënie prej 1.2 përqind kundrejt muajit Korrik 2006. Në fund të muajit Gusht, dollari amerikan arriti nivelin 95.59 leke/dollare.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt dollarit amerikan në muajin Gusht 2006, arriti në 95.54 leke/dollare, i cili është dhe niveli më i ulët i arritur për periudhën janar – gusht.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt Euros në muajin Gusht 2006, arriti në 122.34 Leke/Euro, duke shënuar një rënie të lehtë prej 0.2 përqind krahasuar me një muaj më parë. Në fund të muajit Gusht një euro u këmbye me 122.75 leke.

Gjatë këtij muaji, ashtu si një muaj më parë u konstatua një mbicim i lekut kundrejt dy monedhave kryesore, monedhës europiane Euros prej rreth 0.20 përqind dhe kundrejt dollarit amerikan prej rreth 1.2 përqind.

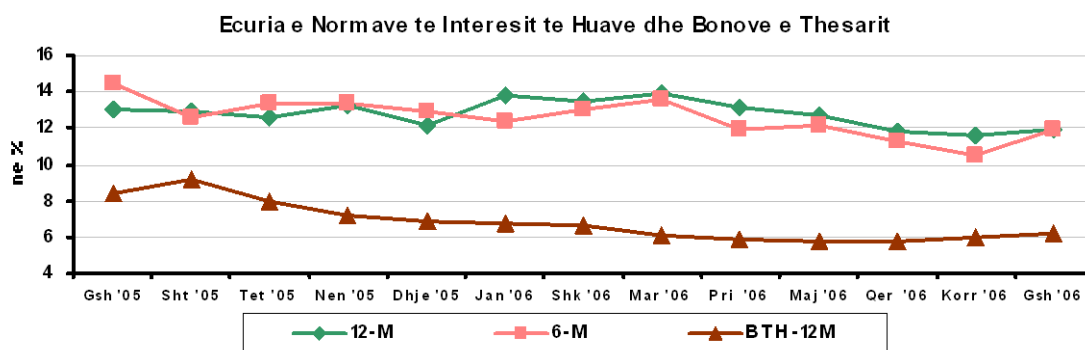
Në krahasim me muajin Gusht të vitit të kaluar rezulton se monedha shqiptare është zhvlerësuar ndaj dollarit amerikan në masën 3.66 përqind dhe është vlerësuar kundrejt monedhës europiane, Euro me 0.33 përqind.

Mbicimi i lekut, kundrejt monedhës europiane Euro dhe kundrejt monedhës amerikane, në rradhë të parë është i lidhur me ecurinë e tyre në tregjet monetare ndërkombëtare, duke reflektuar sjelljen e tyre në tregun e brendshëm monetar. Kursi i këmbimit të euros me dollarin amerikan pësoi një rritje mesatare të lehtë duke arritur në rreth 1.281 dollare/euro.

Nder faktoret e brendshem qe kane ndikuar ne ecurine e monedhes vendase gjate muajit gusht permendim: normen reale te interesave ne leke me te larte se normat ne valute, rritja e besimit te publikut ne sistemin financiar dhe e biznesit tek monedha vendase, shtimit te flukseve hyrese te monedhes se huaj ne vend si pasoje e sezonit turistik, situata e konsoliduar makroekonomike, politiken monetare te ndermarre nga Banka e Shqiperise per rritjen e normave baze te interesit me 0.25 pike (duke arritur ne 5.25 perqind) etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit gusht pesoi nje renie prej 0.31 perqind, duke arritur ne 11.95 perqind nga 11.64 perqind qe ishte ne muajin qershor. Per kete muaj normat per interesin e huave 6-mujore pesuan nje rritje me 1.51 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin gusht arriti ne 11.96 perqind.

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit gusht 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 6.22 perqind, 5.72 perqind dhe 5.34 perqind. Gjate ketij muaji vihet re nje rritje e lehte ne Yield-et e bonove te thesarit per te gjitha afatet e maturimit .

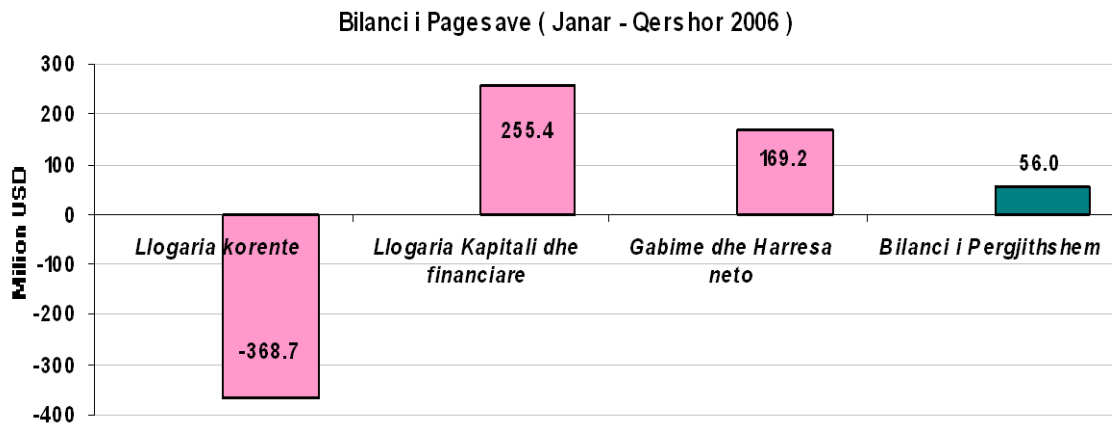
c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

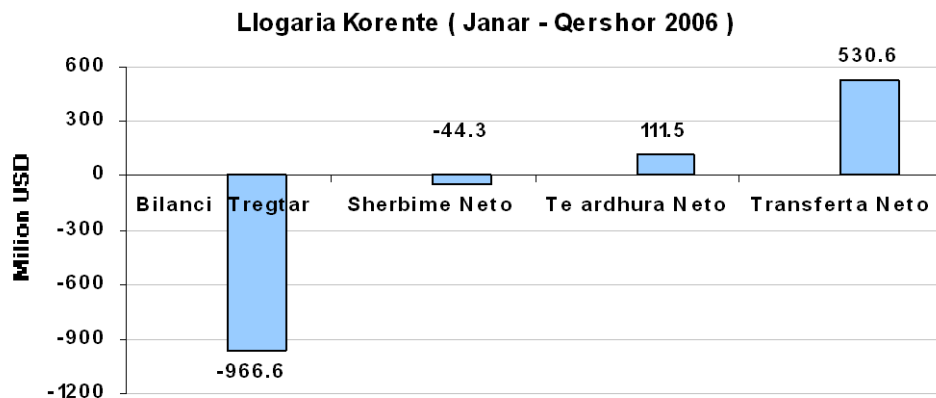
Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar – Qershor 2006 ishin:

Nje suficit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 56.0 milion usd, rezultat ky i nje:

- deficiiti te Llogarise Korente, prej 368.7 milion usd;
- suficit te Llogarise Kapitale dhe te Llogarise Financiare, prej 255.4 milion usd;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 169.2 milion usd;

Komponentet krye të deficitit të Llogarisë Korente prej 368.7 milion usdo ishin një:

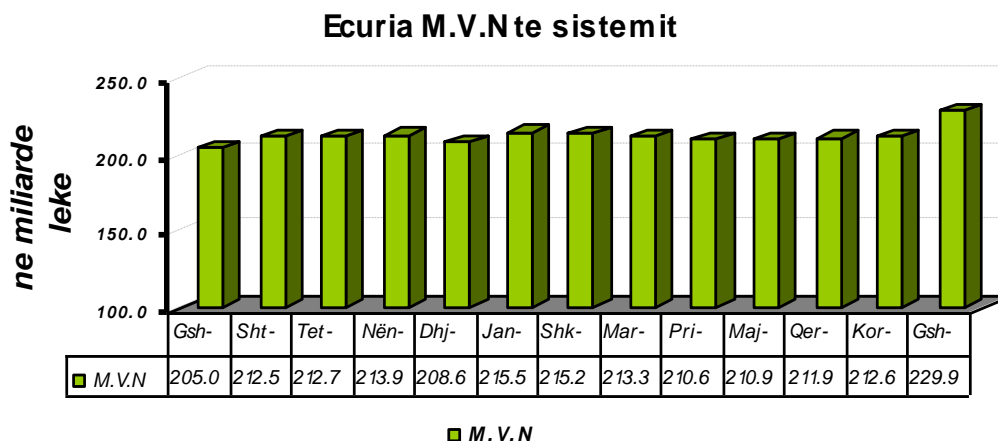

- ❑ bilanc tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- ❑ deficit prej 44.3 milion usd në bilancin e shërbimeve ;
- ❑ suficit prej 111.5 milion usd në bilancin e të ardhurave ;
- ❑ suficit prej 530.6 milion usd levizjet e transfertave dhe dërgesave.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Gusht 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 24.9 miliarde Leke krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 24.6 miliarde Leke dhe te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise me rreth 0.3 miliarde leke.

Ne muajin Gusht sistemi bankar rezulton me nje rritje prej 17.3 miliarde Leke ne mjetet valutore neto, krahasuar me nje muaj me pare (Korrik'06), rritje e cila erdhi si rezultat i rritjes se nivelit te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 13.8 miliarde Leke ne krahasim me muajin Korrik si dhe rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 3.5 miliarde Leke.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Gusht 2006 arriti ne 159.4 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 58.5 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 58 përqind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar edhe gjate kesaj periudhe te vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

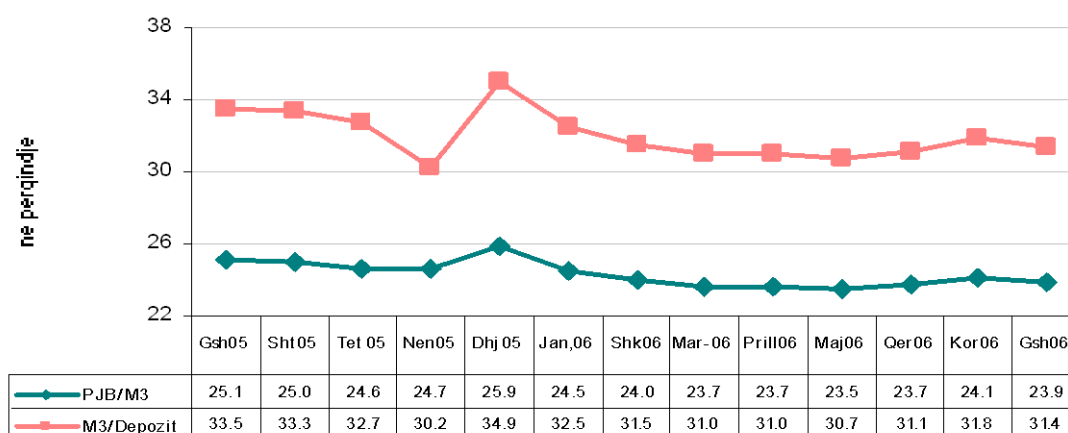
Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 70.4 përqind te totalit te treprices se kredise.

Kete muaj u vu re qe pesha specifike e kredive per individet, pesoi nje rritje prej 0.7 përqind, duke arritur ne nivelin 33.1 përqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), për muajin gusht ka shënuar një rritje prej 3.11 përqind, krahasuar me një muaj më parë. Kjo ofertë arriti në rreth 618 miliardë lekë në fund të muajit gusht duke shënuar një rritje të konsiderueshme prej 39.9 miliarde lekë kundrejt nivelit të regjistruar në muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e këtij treguesi ishte 10 përqind, duke pësuar ulje të këtij ritmi krahasuar me 18.3 përqind që ishte gjatë muajit qershor 2005, por duhet theksuar që ka pësuar rritje në krahasim me një muaj më parë.

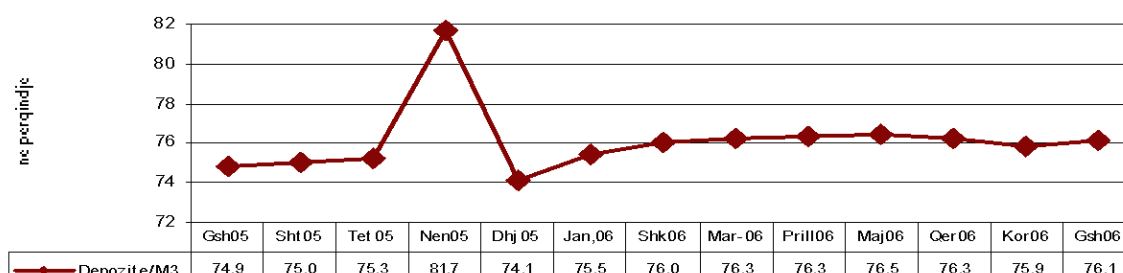
Raporte të parasë jashtë bankave

Raporti i parasë jashtë bankave ndaj ofertes monetare, në fund të muajit gusht arriti në 23.9 përqind duke shënuar një rënie të lehtë prej 0.2 përqind e krahasuar me muajin korrik. Raporti i parasë jashtë bankave me depozitat në muajin gusht arriti në rreth 31.4 përqind, me një rënie prej 0.4 përqind e krahasuar me muajin korrik '06.

Depozitat në lekë, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kanë pësuar një rritje prej 2.7 miliarde lekë në krahasim me muajin korrik 2006. Rritje prej rreth 12.89 miliarde lekë në krahasim me muajin korrik 2006 pësuan depozitat në valute. Norma vjetore e rritjes së tyre në fund të muajit korrik arriti në 18 përqind nga 10 përqind që ishte në fund të muajit korrik.

Raporti Depozita/M3

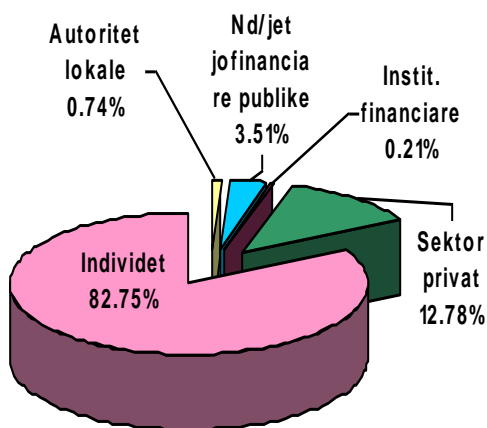
Rritja e depozitave në valutë gjatë muajit gusht është mbështetur kryesisht nga rritja e depozitave të sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 74.5 përqind të rritjes së depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit Gusht 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin më të lartë të depozitave pa afat në lekë me rreth 64.29 përqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 24.35 përqind dhe nga ndërmarrjet publike jofinanciare, me 9.71 përqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi më i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaja, perkatesisht me rreth 74.54 përqind dhe rreth 19.7 përqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi më i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (96.59 përqind e totalit)

Kontribiti i sektoreve në totalin e depozitave Gusht 2006

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 82.75 përqind) të depozitave totale prej rreth 470 miliardë lekë në muajin gusht 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (12.78 përqind), ndërmarrjet publike jofinanciare (3.51 përqind) dhe autoritetet lokale (0.74 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.21 përqind në totalin e depozitave.

➤ Gjatë muajit gusht 2006, krahasuar me një muaj më parë, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshëm me 15.5 miliardë lekë, si rezultat i rritjes së depozitave me afat në lekë (7.36 miliard lekë), dhe rënies së depozitave pa afat në lekë (me rreth 4.63 miliardë lekë).

➤ Depozitat pa afat në lekë të familjareve, pesuan një rënie prej rreth 6.32 miliardë lekë, ndërsa depozitat me afat në lekë të familjareve pesuan një rritje prej rreth 6.65 miliardë lekë.